VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS!

TAIKUS ATOMAS

IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS PARTINIO, LKJS, PROFSĄJUNGOS KOMITETŲ IR ADMINISTRACIJOS ORGANAS

Laikraštis įkurtas 1988 m. birželio 28 d. * Nr 19 (19) * 1988 m. gruodžio 14 d. * Trečiadienis * Kaina 1 kap.

REIKALINGAS RYŠYS

„Esant kokiems nors neaiškumams prietaisų parodymuose, blokinio valdymo skydo operatorius visų pirma galvoja apie kontrolinių matavimo prietaisų gedimą. Ir, jeigu pranešama apie prietaisų gedimą arba apie tai pranešimas gautas nesavalaikiai, bloko valdymo operatorius neišvengiamai susiduria su stresu.

Keletas įtemptų laukimo minučių — ir jis ne iškart pisimins, kuo jis vardu. Šios minutės praleidžiamos ne kam kitam, kaip elektrošaltkalvių iš šiluminės automatikos ir matavimo prietaisų cecho bėgiojimui iš pamainos patalpos į technologinę patalpą, kad galima būtų patikrinti prietaisus", — iš pokalbio.

Elektrinėje daugiau kaip du tukstančiai technologinių patalpų kiekviename elektros bloke, operatyvinis personalas, išeidamas užduoties vykdymui, pasimeta jose, kaip adata šieno kupetoje. Juk ryšys su technologinėmis patalpomis daugumoje — vienpusis, o kitose — jokio nėra. Nuotraukoje jūs matote abipusio ryšio aparatus, tikriausiai, paskutinės laidos, nors ir netabai išvaizdūs. Šių sistemų pagalba galima iškviesti esantį technologinėse patalpose žmogų, jeigu, žinoma, jis išgirs skambutį ir pamatys mirksintį šviesos signalą. Teisybės vardan pasakysime, kad skambučiai skamba gerai, o lemputės šviečia aiškiai, jeigu jūs stovite ne toliau kaip penki-šeši metrai nuo garsiai kalbančio ryšio. Vienok, ne visur defektai būna būtent tokiame atstume. O štai konkretus pavyzdys.

Praeitų metų gruodžio 10 d. ir šių metų sausio 22 d. įvyko du analoginiai—bloko Nr. 1, po to — bloko Nr. 2 iškrovimai (automatinė apsauga Nr. 4). Pirmuoju atveju reaktorinio cecho personalas, esant neaiškiai armatūros markiruotei, klaidingai uždarė įtraukiamąją sklendę, dirbant pagrindiniam cirkuliaciniam siurbliui, 207-A patalpoje, o antruoju atveju — tą patį padarė šiluminės automatikos ir matavimo prietaisų cecho personalas. Nuo armatūros uždarymo pradžios iki signalo praėjimo atjungimui pagrindinio cirkuliavimo siurblio, praeina minutė. To pakanka, kad operatorius, pamatęs blokiniame valdymo skyde klaidingus darbuotojų veiksmus, galėjo sustabdyti juos, naudojant garsiai kalbančią sistemą, rėkė balsas mikrofone, tačiau aptarnaujantis personalas technologinėje pagrindinių cirkuliacinių siurblių patalpoje dėl variklių triukšmo iškvietimo signalų negirdėjo. Indikacinių lempų šie impulsai taip pat nebuvo matomi: personalas dirbo armatūros valdymo aikštelėse.

Tokiu būdu, išvengti klaidos nepasisekė — įsijungė automatinė apsauga Nr. 4. Bloko iškrovimu patirti nuostoliai, kurie viršijo išlaidas, kurios būtų panaudotos saugioms ryšių priemonėms įrengti visose būtinose patalpose.

„Apie telefonų ir garsinės sistemos įrengimo atitinkamose patalpose būtinumą, pranešta reaktorinio cecho vadovams ir netgi valstybinei atominės energetikos priežiūrai. Tačiau vežimas ir dabar vietoje", — kalba reaktoriniame ceche.

Vien tik reaktorinio cecho vadovams klausimo sprendimas dėl abipusio ryšio įrengimo, ne jų jėgoms. Matyt, reikalingas projektas, finansavimas, vykdytojai. Ir visa tai — veikiančiame energijos bloke.

Tačiau, jeigu elektrinės kolektyvas pataikys reaktorininkus, tai, tikriausiai, reikia rasti ir galimybes, ir vykdytojus. Mums atrodo neveiklumo priežastimi yra ir tai, kad iki šiol tiesiog nebuvo kam pavesti... Ignalinos AE čia turi progą panaudoti šiam tikslui kooperatyvus arba ieškoti kitą šiuolaikinę darbo organizavimo formą. Dabar, kada sudaroma dokumentacija 1989 metų remontui, nepraleisti ir ryšio. Pradžiai — aprūpinti pagal projektą visų ryšių darbų finansavimą. Po to, pagalvoti ir apie kitus variantus, kiekvienas cechas žino, kur ir koks ryšys reikalingas, išskyrus esamą ir pagal projektą.

Rašau ir galvoju apie patį nemaloniausią: nejaugi nesamas ryšys — tai elementariausias dėmesio neskyrimo elektrinės personalui rezultatas? Ryšys taupo personalo jėgas, jo laiką, be jo nejmanoma normaliai nustatyti daviklių, kada derinama vienoje patalpoje, o parodymai sekami — kitoje. Ryšys, padedantis iškviesti personalą iš technologinės patalpos, pašalintų ir galimus nelaimingus atsitikimus. Jeigu žmogus ilgai neatsiliepia (garantuojant, kad jis girdi), jo eis ieškoti. Šiandieną gi panaši situacija gali baigtis blogai.

Be to, kalbant apie patikimą abipusį ryšį, mes kalbame ir apie elektrinės saugumą, apie operatyvų bloko sistemų paruošimą perjungimams, apie normalią personalo psichinę būklę darbe. Bet visgi pagrindiniu kol kas lieka išreikšta darbo kolektyvo ir patvirtinta specialistų mintis: taip, ryšys reikalingas.: Ką galvoja šiuo reikalu cechų viršininkai? Vyriausiojo inžinieriaus pavaduotojas eksploatacijai? Elektros cechas? Mes laukiame jūsų atsakymų. Turint galvoje du automatinės apsaugos Nr. 4 pavyzdžius laikykime, kad pirmasis skambutis jau suskambėjo.

A. Anatoljeva

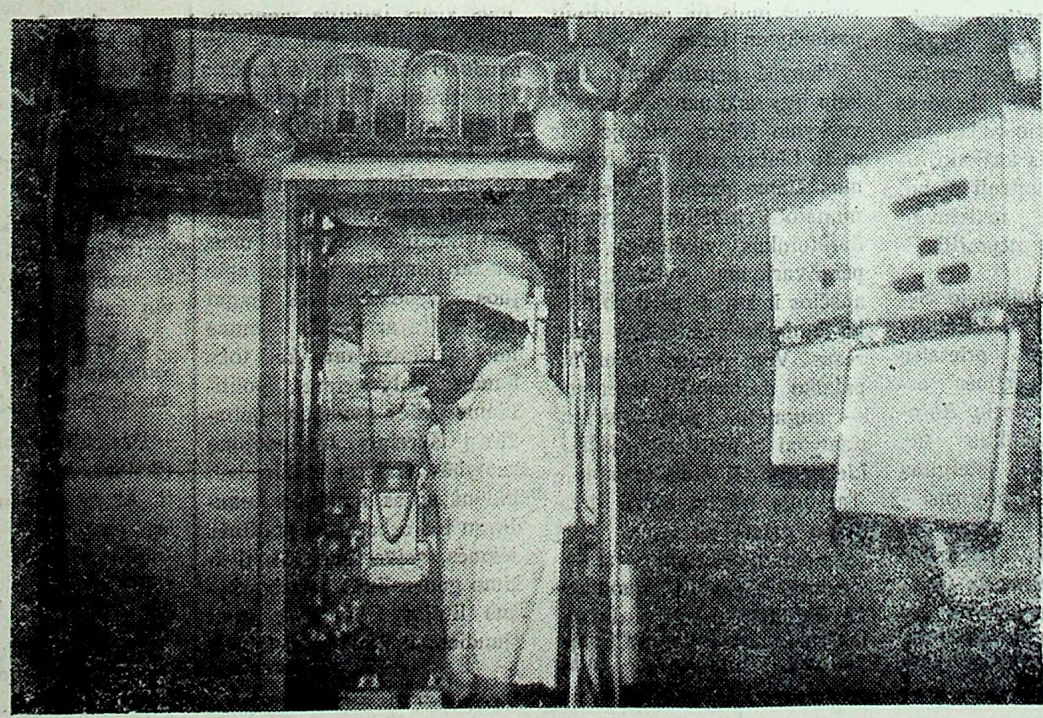

Nuotraukose 1, 2. Ryšių rozetė (vienpusis ryšys), kurios pagalba technologinių patalpų personalas palaiko ryšį su pamaina.
3. Kompleksinis ryšys pagrindinių cir kuliacinių siurblių patalpoje. Telefonas, šviesos ir garso signalai. Kairėje matyti laiptų atrama, kuriais pagrindinių cirkuliacinių siurblių personalas pakyla į aikštelę, palikdamas ryšių būdelę už nugaros.
A. Karasiovo nuotr.

Ignalinos AE administracija, partinis, profsąjungos ir komjaunimo komitetai kreipėsi į elektrinės kolektyvą, prašydami atsiliepti į Armėnijos liaudį, kurią ištiko nelaimė.

Visų žmonių širdys perpildytos šiltvarto ir užuojautos, nukentėjusiems suteikiama masinė pagalba.

Darbui stichinės nelaimės rajonuose, per trumpą laiką suformuota ir išsiųsta kilnojamoji mechanizuota kompleksinė brigada, sudaryta iš 54 Vakarų statybos valdybos ir Ignalinos AE darbuotojų.

Nusprendus darbo kolektyvams, lėšos, uždirbtos šeštadieninėje talkoje, gruodžo 17 d. — vienos dienos uždarbio suma sudarys apie 45 tūkst. rub. — bus pervesta į sąskaitą Nr. 700412. Iš įmonės socialinio-kultūrinio ir gyvenamųjų namų statybos fondo į šią sąskaitą pervesta 10 tūkst. rublių. Asmeniniai įnašai iš kolektyvų ir Sniečkaus gyventojų priimami ryšių skyriuje.

Gyvenvietės moterų taryba jaunimo klube organizavo šiltų daiktų (rūbų, avalynės) priėmimą iš gyventojų, pradedant gruodžio 12 d. iki 18 d. nuo 10 iki 18 val.

„Taikaus atomo" inf.

Kada miesto įmonėse buvo paskelbta apie kraujo davimą nukentėjusiems Armėnijoje nuo masinio traumatizmo, savo paslaugas pasiūlė šimtai sniečkiečių. Pirmieji buvo medicinos darbuotojai. Kraują davė įvairaus amžiaus ir tautybių žmonės, į kraujo perpylimo stotį atėjo net vaikai. Tai antrosios mokyklos 6 a klasės moksleiviai Alioša Baranovas, Serioža Sidorovas. Ypatingai jaučiama pilietinė pareiga, augančios kartos užuojauta.

Viso per dvi dienas kraujo perpylimo stotis paruošė apie 80 litrų kraujo. Žmonės vis dar ateina.

Į Armėnijos tragediją atsiliepė visi taikūs planetos gyventojai. Norisi, kad šis gailestingumas pasireikštų ne tik ekstra situacijose, bet ir kasdienybėje.

V. Veličko
kraujo perpylimo
skyriaus vedėja

Socialistinio judėjimo už persitvarkymą „Vienybė" Sniečkaus iniciatyvinė grupė kviečia visus Sniečkaus gyventojus aktyviai dalyvauti gruodžio 17 d. šeštadieninėje talkoje, pašvęstoje aukų rinkimui Armėnijos liaudžiai, nukentėjusiai nuo žemės drebėjimo.

Visais organizacinials klausimais kreiptis telef. 31274.

Gruodžio 5—11 dienomis išmetamos į atmosferą radioaktyvios medžiagos svyravo leistinomis normomis: inertinės radioaktyvios dujos nuo 0,2 iki 12,6 proc.; ilgaamžiai radionuklidai nuo 0,19 iki 1,13 proc.; 131 jodas nuo 1,7 iki 16,7 proc.

Gama spindulių dozės stiprumas Sniečkuje 9—11 mikro R/h.

* * *

Leistinas galingumo lygis — 1250 MW — pirmojo bloko buvo pasiektas gruodžio 9 d. Bet gruodžio 10 d., 04 val. 02 min. įvyko turbogeneratoriaus Nr. 2 išjungimas iš tinklo, ryšium su tepalo garų užsidegimu. 05 val. 06 min. turbogeneratorius Nr. 2 buvo sinchronizuotas įjungiant į tinklą. 14 val. 47 min. įvyko pakartotinas išjungimas dėl guolių temperatūros pakilimo. Turbina pajungta darbui gruodžio 13 d. 8 val. 44 min.

Antrasis blokas dirba vidutiniu apkrovimu 1250 MW.

Laukiamas metinis plano neįvykdymas — 1950 mln. kWh.

KUR GI TEISYBĖ?

Liečiančią Radiocheminės laboratorijos istoriją, tiksliau jos atgarsius, turint galvoje pubnkacijas „T. A." Nr. 15, 16, šalia daugelio telefoninių pokalbių su redakcija, gavome didelės laboratorijos darbuotojų dalies kolektyvinį laiską. Galvoju, kad smulkiai dėstyti laisko turinį pravedus rinkimus, apie ką žemiau papasakosime, nėra reikalo, tačiau užsispyrusiai prašant autoriams ir pasirasiusiems, trumpomis ištraukomis iš laisko, pasistengsiu papasakoti kas vyksta ir iš kitos — priešingas pažiūras. Ką gi, tegul priešingos pusės bus lygiomis sąlygomis, nors geriau būtų išgirsti kvalifikuotą analizę, įvertinimą pasalinio žmogaus, kuris šį konfliktą nagrinėjo, tačiau jis tęsiasi jau ne pirmus metus.

Laiske laboratorijos vadovas kaltinamas blogu darbo apmokėjimo klausimo išsprendimu ir laborantų perkėlimu iš kategorijos į grupes, dėl neužtarnautų lengvatų suteikimo tarpininkavime, nesusijusiomis su ypatingai kenksmingomis darbo sąlygomis. Visa tai išsiliejo Ignalinos AE direktoriaus įsakyme Nr. 917/k, 1986. 07. 28, pareškiant Radiocheminės laboratorijos viršininkui papeikimą už silpną auklėjamąjį darbą kolektyve.

„Išvadų paskutinių įvykių momentui nebuvo. Toliau buvo naudojamas administracinis komandinis vadovavimo stilius, kritikos užgniaužimas. Susidarė nepakenčiamas moralinis-psichologinis klimatas kolektyve".

Naujomis jėgomis įsižiebė aistros, kada buvo sprendziamas klausimas dėl kolektyvo perėjimo prie naujų darbo apmokėjimo sąlygų. Į išplėstinį Radiocheminės laboratorijos profsąjungos biurą šiuo klausimu, Durchisanova neatėjo. Po to iškilo klausimas dėl nepasitikėjimo ja. Autoriai neigia pateiktą ankstesniame straipsnyje faktą, kad į susirinkimą, įvykusį rugsėjo 22 d. ji nebuvo pakviesta, išvardinus buvusį profsąjungos komiteto pirmininką Šuldiakovą, vykdžiusį šią misiją, primenant, kad taip pat oficialiai buvo iškabintas skelbimas. Tolimesnis kampanijos vystymąsis jums žinomas. Pridėsiu tik tiek, kad ginčytinas faktas, kad dalyvavo 50 proc. kolektyvo narių. Sprendžiant iš protokolo — taip, bet abejojama protokolo teisingumu.

Tai netui prncipinės reikšmės rinkimų mechanizmui Tačiau, nekreipti dėmesio tokioms priešingoms nuotaikoms, begaliniams antpuoliams viens kitam nedideliame kolektyve — negalima.

Išsiskyrė nuomonės ir laboratorijos padalijimo klausimu.

Aiškus, argumentuotas atsakymas nesuskambėjo ir kolektyvo susirinkime, kuriame vyko naujo vadovo rinkimai. Nors susirinkimas nutarė nekreipti dėmesio į antraeilius klausimus, pareiškimas mažumos grupės, pateiktas susirinkimui, su pavydėtinu užsispyrimu ir reikalavimu palaikanti savo pozicijas. reikalavo atsakymo.

Manau, kad naujam vadovui reikės paprakaituoti, kad išspręsti visus seniai pernokusius konfliktus laboratorijos viduje, išspręsti,normalizuoti padėtį. Norėtųsi tuo tikėti.

Laišką pasirašė 32 žmonės. Rinkimuose dalyvavo 53 žmonės. Balatiravosi vienas kandidatas — V. Solominas. Jo trumpoje programoje aiškiai skambėjo dvi kryptys: perėjimas pire naujų darbo apmokėjimo sąlygų ir techninės problemos. O norėjosi išgirsti ir įsiskaudėjusios temos įvertinimą.

Rinkimai įvyko nepažeidžiant nustatytos tvarkos. Pasisakantys kandidatą charakterizavo teigiamai. Ir slaptu balsavimu jis buvo išrinktas vienbalsiai, tik... jeigu neįskaitant 11 žmonių, pasirašiusiųjų pareiškimą susirinkimui, kuriame reikalavo peržiūrėti priešlaikinį rinkimų pravedimo nutarimą ir atsisakiusių balsuoti.

Pareiškimą priėmė ir rinkimai įvyko dalyvaujant likusiam kolektyvui.

Antruoju klausimu buvo išklausytas kandidatas chemijos cecho viršininko pareigoms J. Popovas, šiuo metu dirbantis šiluminės elektroenergijos tiekimo cecho viršininko pavaduotoju eksploatacijai.

O. Berioza

NEGATYVŪS FAKTAI

Milicija praneša, kad Sniečkuje lapkričio mėn. padaryti sekantys nusikaltimai: chuliganizmo, iškelta baudžiamoji byla, vienas nesunkaus kūno sužalojimo atvejis. Įvykdytos dvi lengvųjų automašinų iš garažų vagystės, trys butų vagystės, viena iš jų išaiškinta.

Užfiksuotas vienas piliečių apgavystės atvejis prekybos sistemoje, valstybinio turto vagystė.

Ignalinos AE kadrų skyrius praneša, kad lapkričio mėn. medblaivykloje pabuvojo: A. Turobovas, autoūkio vairuotojas; S. Kivenka, chemijos cecho šaltkalvis; V. Michailovas, chemijos cecho operatorius.

VIENYBĖ

NAUJA POLITINĖ ORGANIZACIJA

Kada „T. A." buvo atspausdintas pirmasis skelbimas apie susirinkimą „visų, kas neabejingas miesto likimui ir jo vystymuisi", IAE jaunimo klube neabejingų buvo pilna salė. Iniciatyvinė grupė, surinkusi Sniečkaus gyventojus, pavadino save judėjimo palaikymo už persitvarkymą Lietuvoje „Sąjūdžio" grupe ir nuo to laiko numatė eilę užduočių, kurių realizavimas atitinka pačius svarbiausius, pačius aštriausius sniečkiečių interesus. Po dviejų-trijų savaičių buvo aišku, kad nežiūrint akivaizdžių grupės ketinimų aktualumas vis daugiau vysta nuo izoliacijos.

Gerus Sąjūdžio sumanymus visgi visi galvojantys Lietuvos žmonės įvertino, kas bent kiek aukščiau mato kaip savo nosį, savo patogumus. priprastą „nesuprantu". Tačiau bėgo laikas, ir paslaptingas arba aiškus rūpestis nelietuvių, atrodė atsiradusi priverstinio informacinio vakuumo jėga, o pasekoje, staiga apėmė nesupratimas, staiga po kojomis pajuto žemę. Ir iš karto tapo aišku, kodėl taip yra, kad Sąjūdyje, kuris už persitvarkymą, rusų ir kitų tautybių žmonių — vienetai. Sąjūdžio teisybės siekiai nustojo vadintis persitvarkymu. Jie pasivadino atgimimu. Sąjūdis pradėjo kalbėti apie lietuvių tautos, lietuvių kalbos, kultūros, pinigų, pagaliau liaudies ūkio, valstybės atgimimą. Dar kartą pabrėšime: galvoantys žmonės suprato svarbą ir kilnumą šių tikslų, bet kuo čia dėti rusai?

Analogiškos situacijos susiklostė Latvijoje ir Estijoje. Jų internacionalinis judėjimas ir mūsų „Vienybė" persitvarkymo supratimo pasekmė visų pirma kaip tautos atgimimas. Kita persitvarkymo dalis yra tas bendras reikalas, dėl kurio reikia apsijungti, ir kuris kažkaip turi pasitraukti į antrąjį planą. Tai ir pagimdė nelietuvių, neestų, nelatvių nepasitikėjimą.

Iškart po steigiamojo Sąjūdžio suvažiavimo Vilniuje, radijo matavimo prietaisų gamykloje pas partinės organizacijos sekretorių Antonovą pradėjo rinktis tie, kurie kalbėjo apie įsteigimą judėjimo, kuris gintų rusiškai kalbančių gyventojų Lietuvoje teises. Lapkričio antrąją įvyko pirmasis judėjimo susirinkimas, kuris tą dieną pasivadino socialistiniu judėjimu už persitvarkymą Lietuvoje „Vienybė, Jedinstvo, Jednosc" ir priėmė deklaraciją. Deklaraciją palaikė 25 tūkst. žmonių, ir dabar vyksta darbas, kuriant Vienybės palaikymo grupes Lietuvos miestuose ir gyvenvietėse. Daugiausiai dirba Klaipėdos grupė (įkurta anksčiau, lapkričio 4-ąją), ji turi jau savo programą, lapkričio 19 d. vyko visuotinis miesto susirinkimas, į kurį buvo pakviesti sniečkiečiai. Ir štai antradienį, lapkričio 22 d. du Vienybės atstovai pabuvojo IAE. Susitikimas įvyko perpildytoje elektrinės konferencijų salėje. Istorikas Valerijus Ivanovas ir sociologas Rafaelis Muksinovas pateikė klausytojų teismui savo nurodymus. Ar reikia kalbėti, kad Sniečkuje jie buvo šiltai priimti auditorijos, kuria tik ir galėjo pasitikėti. Nesinori kažko įžeisti, bet, matyt, salės dalis sveikino Vienybę jau todėl, kad tai ne Sąjūdis. Kaip sakome, ir už tai ačiū.

Vienybė programos dar neturi. Taip, kad kol kas siaurai galima palaikyti jos deklaraciją, o ji nedaug kuo skiriasi nuo Sąjūdžio veiklos krypties. Vienok, kaip pasakė V. Ivanovas, principinis skirtumas šiandien vyrauja: Sąjūdis siūlo liaudžiai persitvarkymo programą, o Vienybė siūlo liaudžiai sudaryti šią programą, klausiant, ko ji pati nori. Surinkus idėjas, pasiūlymus Vienybė savame spaudos organe, kuris bus leidžiamas artimiausiu metu, atspausdins programos projektą, o apsvarsčius ją suvažiavime, ją priims. Susitikimas Ignalinos AE vyko kelias valandas. Todėl mes siūlome jums tik pagrindinių pasisakymų tezes.

Vienybė nepatenkinta tuo, kaip įgyvendinamos persitvarkymo idėjos vietoje ir mato Lietuvos KP CK trūkumus šiame darbe. Vienybė numato į judėjimą kviesti darbininkus, valstiečius, t. y. persitvarkymą vykdyti iš apačios ir kovoti už darbininku ir darbo valstietijos interesus. Visų pirma, Vienybė palaiko darbininkų interesus — nugalėti susvetimėjimą gamybai ir politinei valdžiai. Lietuvos TSR Aukščiausiojoje Taryboje būtina įkurti tautybių palatą su lygiu visų respublikos tautybių atstovavimu. Vienybės nuomone iš Sąjūdžio tekstų dažnai išplaukia „socialistinis" supratimas, judėjimas laiko tikslinga pabrėžti, kad jis už teisinę socialistinę valstybę. Vienybė pasiruošusi dalyvauti sprendžiant ekologines problemas, o taip pat kalbėti apie problemą, kurią paliko Sąjūdis — apie gailestingumą. Vienybė mato, kad Sąjūdžio programoje yra nutarimai, priešingi komunisto pozicijoms: tokie, kaip asmeninės nuosavybės vystymas. Vienybė ruošia savo lozungus, ir vienas iš jų: „Partiniams komitetams — raudoną vėliavą". Pirminėse vienybės grupėse daugiau kaip 20 procentų lietuvių. Vienybė palaiko absoliučią Sąjūdžio programos punktų daugumą, dalis Vienybės narių sutinka ir su valstybine lietuvių kalba. Vienybė taip pat susirūpinusi dėl pablogėjusių nacionalinių santykių respublikoje. Rusų kalbai neturi būti skirtas antraeilis dėmesys. „Mes gerbiame jus, ir jūs mus turite gerbti", — kalba Vienybė. — Abipusiai įžeidimai — tai nekomunistiška, nežmogiška, tai „nepatinka Vakarams".

Po pasisakymų salė aktyviai sveikino išsakytą idėją dėl kreipimosi į Ignalinos AE Darbo kolektyvo tarybą prašant į Vienybės sąskaitą pervesti 10 tūkst. rublių. Buvo girdėti šūksniai: „Mažai! Reikia daugiau".

Vispusiško palaikymo jausmas apėmė salę. Pavargę nuo neteisingų antpuolių, slogios izoliuotos atmosferos, susvetimėjimo, žmonės seniai laukė Sąjūdžio alternatyvos.

Įkurta Vienybės grupė Sniečkuje, žinoma kalbės ir darys tą, ką ir vietinis Sąjūdis: Sniečkaus problemos mus visus jaudina vienodai. Taip pat aišku, kad Vienybė naudosis palaikymų iš apačios ir iš viršaus. Tai iškelia mintį, kad mes matome judėjime tai, ką norime matyti — savo sprendimų instrumentą. vietinių problemų, kad politiniai judėjimo aspektai mus mažai domina, ir mes apie juos sprendžiame tik pagal tai, šalta ar karšta mums nuo jų. Galvojame, kad toks liaudies dalyvavimas politiniame šalies gyvenime panašus į iškreiptą atspindėjimą realybės. Gal tai klaida, bet, būtent noras naudotis naudingu tos arba kitos politinės tėkmės, neįvertinęs jo atitikimo generalinės persitvarkymo linijos, matoma man šiandieninė liaudies nelaisvė.

T. Višneveckaja

Manau, kad bloga ta partinė organizacija, kuri nereaguoja į jokius žmonių gyvenimo įvykius.

APIE SĄJŪDŽIO PROGRAMĄ

Socialistinės visuomenės atsinaujinimo politika, demokratijos ir teisingumo teisių ir garantijų atkūrimo, vedama mūsų valstybėje, suteikia didelių vilčių. Ir tai, kad Pabaltijo respublikos atsidūrė pirmaeiliame persitvarkymo plane, džiugina ir reikalauja aktyvaus įsijungimo visų mūsų į kovą už visuomenės atsinaujinimą.

Todėl avangardo teises paėmęs persitvarkymo respublikoje judėjimas „Sąjūdis" nieko nepaliko abejingu.

Naudojantis laisve išsakyti įvairias nuomones, Sąjūdis išsakė savo. Jokiu būdu nepriimant Sąjūdžio pozicijos kaip antogoniškai priešingos manosioms, iš draugystės pozicijos, savitarpio supratimo noriu pakalbėti apie kai kurias padėtis jų programoje. Praveskime ginčus, kuriuose gimtų teisybė Norėčiau pakalbėti apie kai kurias padėtis Sąjūdžio programoje. Pradėsiu paeiliui.

Pr. 1—4 skaitome: „Sąjūds nepriklauso nuo jokių valdžios organų".

Galvoju, kad tai ne taip. Sąjūdis priklauso nuo visų valdžios oragnų, nes gyventi visuomenėje neįmanoma nesilaikant jo įstatymų. O tai, kad sąjūdis vykdo visuomeninės valdžios kontrolės funkcijas, laikau, kad tai jo pagrindinė užduotis.

p. 3—8: „... Sąjūdis reikalauja konstituciškai apibrėžti Lietuvos TSR pilietybės statusą ir jos įgijimo sąlygas".

Federatyvinės sąjunos rėmuose piliečiai naudojasi lygiomis teisėmis bet kurios valstybės teritorijoje, įeinančios į sąjungą, kitais pažeidžiamos federacijos sąlygos ir dalies gyventojų apribojimo teisės.

p. 3—9: „... Sąjūdis siekia, kad Lietuvos jaunuoliai karinę tarnybą atliktų Lietuvoje".

Tokiu būdu nebus kam spręsti karinių užduočių bendrasąjunginės reikšmės. Iškilo problemos sprendžiant ir internacionalinėse armijos užduotis.

p. 3—9: „... Sąjūdis laiko galimu įvesti darbo prievolę tiems jaunuoliams, kurie dėl savo įsitikinimų negali tarnauti armijoje".

Religiniai motyvai gali tapti geru simuliavimu dėl atleidimo nuo karinės tarnybos.

p. 3—9: „... Sąjūdis pasisako už vidurinės ir aukštosios mokyklos karinio paruošimo programų susiaurinimą arba visišką panaikinimą...".

Tokiu atveju nėra kur ruošti gyventojų savo Tėvynės gynybos klausimais. Kaip gi tada Arvydas Juozaitis savo programiniame pranešime ruošiasi neleisti į Lietuvą „...okupantų nei vyžotų, nei pakaustytų"?

p. 5—4: „... Sąjūdis laikosi požiūrio, kad tautinis lygiateisiškumas gali būti įgyvendinamas tik pažįstant lietuvių kalbą".

Ką gi daryti tiems, kas dėl susidariusių tam tikrų aplinkybių neišmoko kalbos? Ar neatsidurs jie antros rūšies piliečiais? Kreipkimės į Sniečkaus mokyklas, kur katastrofiškai trūksta lietuvių kalbos mokytojų. O esantys mokytojai blogai perduoda lietuvių kalbos ir kultūros žinias.

p. 6—6: „... Sąjūdis sieks, kad greta valstybinių galėtų veikti ir privačios jaunimo lavinimo įstaigos".

Pasiekti, žinoma, galima, bet ar mūsų tikslams ir kam jos tarnaus, galima tik spėti. Ar ne geriau kurti specializuotas mokyklas, pavyzdžiui chemijos, matematikos, biologijos ir t. t., o klases sudaryti iš 10—15 žmonių?

(B. d.)

A. Šibanovas
Šiluminės automatikos ir matavimo prietaisų cechas

STEIGIAMI ŠEIMYNINIAI VAIKŲ NAMAI

Vis didesnį visuomenės susirūpinimą kelia be tėvų globos likusių vaikų likimas. Priėmus TSRS Ministrų Tarybos nutarimą „Dėl šeimyninio tipo vaikų namų steigimo", respublikoje ėmė kurtis pirmieji šeimyniniai vaikų namai.

Šeimai, paėmusiai ne mažiau kaip penkis našlaičius arba likusius be tėvų globos vaikus, skiriamas auklėtojo etatas iš liaudies švietimo skyriaus darbo užmokesčio fondo. Auklėtojo pareigoms skiriamas vienas iš šeimos narių. Šeimai, paėmusiai globoti ir auklėti iš vaikų namų arba mokyklų-internatų mažiau negu penkis be tėvų globos likusius vaikus mokama kas mėnesį 30 rub. pašalpa už kiekvieną vaiką. Vaikų namai, iš kurių paimti našlaičiai, privalo išsiųsti kas ketvirtį šeimoms pinigus, skirtus maitinimui, asmeninėms išlaidoms, išduoti priklausančius pagal normatyvus drabužius, avalynę, minkštą inventorių, asmens higienos reikmenis.

Jeigu tokių šeimų atsirastų, jos gali kreiptis į rajono vykdomąjį komitetą (globos ir rūpybos inspektorių).

Šioms šeimams bus skiriama visokeriopa valstybės bei visuomenės parama: be eilės skiriami vaikų lopšeliai-darželiai, prekybininkai padės aprūpinti įvairaus asortimento prekėmis.

Laukiame Jūsų pasiūlymų.

D. JATULIENĖ
Rajono moterų tarybos pirmininkė

(Iš laikraščio „Nauja vaga")

Redakcijos adresas: 234760, Lietuvos TSR Ignalinos rajonas, Sniečkus, Ignalinos atominė elektrinė tel. 29157, 31714 Laikraštis leidžiamas lietuvių ir rusų kalbomis trečiadieniais.

Iškilioji spauda. Formatas A-3. Apimtis — 0,25 spaudos lanko. Tiražas 200. Užsakymo Nr. 1955. Rinko ir spaudė Utenos spaustuvės Švenčionių filialas: Švenčionys, Vilniaus 36/1. Telefonas 51214. Indeksas 67238.

Redaktorė O. BERIOZA